

Pressmeddelande

Luxemburg den 16 januari 2023

Fortsatt ökning av farligt avfall i EU

Trots EU:s försök att minska det farliga avfallet har det fortsatt att öka sedan 2004. Europeiska revisionsrätten offentliggör i dag en översikt om EU:s nuvarande och framtida utmaningar med farligt avfall. Det handlar om att förbättra klassificeringen, säkerställa spårbarhet, öka materialåtervinningen och bekämpa olaglig handel, som fortfarande är lönsamt.

"Produktionen av farligt avfall ökar, och det är ett problem som EU måste ta itu med", säger Eva Lindström, den ledamot av Europeiska revisionsrätten som ansvarar för översikten. "Farligt avfall ska helst materialåtervinnas och energiåtervinnas. Bortskaffande genom deponering ska ses som en sista utväg. Men över 50 % av det farliga avfallet i EU hamnar fortfarande på soptippen. I den här översikten visar vi att förebyggande och behandling av farligt avfall är en utmaning men att det också innebär möjligheter."

Det bästa sättet att komma till rätta med farligt avfall är att se till att det inte uppstår överhuvudtaget. Det har varit EU:s prioritering sedan 1991. EU:s insatser har framför allt syftat till att påverka hur ekonomiska aktörer utformar och tillverkar produkter, lägga ansvaret för avfallet på producenterna och ge konsumenterna bättre information. Ändå minskar inte mängden avfall som produceras i EU.

Farligt avfall måste behandlas på särskilda avfallsanläggningar i enlighet med stränga regler och säkerhetskrav. Det innebär mer administration och högre kostnader för de ekonomiska aktörerna och riskerar att leda till olaglig handel med farligt avfall. Vid olaglig handel deklarerar inte aktörer sitt avfall som farligt utan dumpar eller transporterar det i stället illegalt någonstans. Om farligt avfall klassificerades och spårades korrekt skulle felaktig behandling och olagliga genvägar kunna undvikas, enligt revisorerna. Men de konstaterar att medlemsstaterna klassificerar farligt avfall på olika sätt. Europeiska kommissionen skulle också kunna göra mer för att harmonisera EU-lagstiftningen, säger revisorerna. Om de nationella elektroniska registren för farligt avfall anpassades till det planerade europeiska registret för avfallstransporter, skulle farligt avfall kunna spåras effektivare under hela livscykeln.

Idealiskt sett ska farligt avfall förberedas för återanvändning eller materialåtervinnas. Men mycket av det farliga avfallet lämpar sig inte för återanvändning, och materialåtervinningen begränsas av tekniska svårigheter och bristen på marknadsmöjligheter för de materialåtervunna produkterna. I översikten påpekar revisorerna att bättre teknik och kapacitet för materialåtervinning skulle innebära möjligheter. Till exempel skulle återvinning av viktiga råvaror från elektroniska apparater och annat avfall stärka EU:s strategiska oberoende.

Avsikten med detta pressmeddelande är att presentera huvudbudskapen i Europeiska revisionsrättens översikt. Hela översikten finns på eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Olaglig handel med och dumpning av farligt avfall är lönsamt: de årliga intäkterna uppskattas till mellan 1,5 och 1,8 miljarder euro enbart från den olagliga handeln. Det är sällan som dessa brott upptäcks, utreds och lagförs, och straffen är låga.

Om digitalisering användes för att bättre spåra farligt avfall och bekämpa falska deklarerationer, och om en mer avskräckande sanktionsmekanism infördes, skulle möjligheterna att bedriva olaglig handel kunna begränsas. Ett förbud mot all transport av avfall för bortskaffande, som kommissionen föreslog 2021, skulle kunna bidra till att den olagliga handeln med farligt avfall begränsades ytterligare.

Bakgrundsinformation

EU:s lagstiftning definierar farligt avfall som avfall med minst en farlig egenskap, till exempel att det är explosivt, irriterande eller toxiskt. Farligt avfall kan skada människors hälsa och miljön.

Tillverkningssektorn (särskilt metallindustrin), vatten- och avfallshantering, byggsektorn och gruvsektorn står tillsammans för 75 % av det farliga avfall som genereras i EU. Farligt avfall kan också produceras i hushåll (t.ex. vissa läkemedel, använda batterier, rengöringsprodukter och elektroniska apparater).

När det gäller avfallshantering ansvarar EU-länderna för att EU:s rättsliga krav följs på nationell nivå. Kommissionen har inlett flera överträdelseförfaranden mot medlemsstater som inte har införlivat EU-krav i nationella bestämmelser eller som har låtit bli att följa EU:s krav. Kommissionen har generellt sett överblick över EU:s finansiering av avfallshantering, där 4,3 miljarder euro i EU-medel anslogs för programperioden 2014–2020, men inga specifika siffror som gäller farligt avfall. Tillgängliga uppgifter tyder på att sådan finansiering framför allt har kommit från Horisont 2020 för forskning och kapacitetsuppbyggnad. De näst största finansiärerna av hantering av farligt avfall är Sammanhållningsfonden och Europeiska regionala utvecklingsfonden. Utöver EU-budgeten tillhandahåller också både faciliteten för återhämtning och resiliens och Europeiska investeringsbanken finansiering för avfallshantering, inklusive farligt avfall. Sedan taxonomiförordningen antogs 2020 har EU slutat finansiera förbränning av farligt avfall och bortskaffande av det genom deponering, eftersom de verksamheterna inte anses hållbara. I stället har EU främjat materialåtervinning.

Detta är inte en granskningsrapport utan en översikt som huvudsakligen bygger på allmänt tillgänglig information eller material som samlats in specifikt för detta syfte. Revisionsrättens tidigare publikationer på området har handlat om [principen att förorenaren betalar](#), [elektriskt och elektroniskt avfall](#) och [plastavfall](#).

Revisionsrättens översikt *EU:s åtgärder för att komma till rätta med den ökande mängden farligt avfall* finns på revisionsrättens webbplats eca.europa.eu.

Presskontakt

Revisionsrättens presstjänst: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: +352 691553547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: + 352 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: +352 621552224